

homo ille passus est, quem Filius Dei suscepit, quem induit, quem portavit. Sed quia totum ad auctorem referebatur quidquid homo ille patiebatur, ideo mors et passio Domini judicatur : nam constat immortale esse, quod Dei est : hominis, quod caducum.

Tertia quoque die resurrexit non Deus in hominem, sed homo potius in Deum.

Ascendit in cœlos, obtulit Patri suo hominem illum gratissimum munus, consedit ad dexteram Patris, secundum quod scriptum est : « Dixit Dominus Domino meo : Sede ad dexteram meam (*Psal. cix, 1*). »

Misit nobis Spiritum sanctum de propria sua, et ipsa una substantia sua, protectorem, sanctificatorem, et deductorem in vitam æternam, sicut scriptum est ex voce Dei : « Effundam de Spiritu meo super servos meos et ancillas meas (*Joel. II, 29*). » Et iterum : « Spiritus ex me prodibit (*Isa. LVII, 16*). » Et ipse Dominus Salvatorque noster : « De meo, inquit, accipiet (*Joan. xvi, 15*); ex eo

antique quod est Filius, quia et Filius de eo quod Pater est.

Exinde præfinito tempore venturus, vivos mortuosque judicaturus ; ut reddat credentibus præmia, non credentibus vero supplicia.

Cujus regnum æternum, immortale, nec initium habet, nec terminum : cui est honor et gloria in sæcula sæculorum.

CONCLUSIO. — Hæc qui legis, per Deum obsecro, ne simplicitatem sensus in ambiguum torqueas, aut alias quam dicta sunt, trahas ; quia nos Patrem verum Patrem confitemur, et Filium Dei verum Filium Dei, et Spiritum sanctum vere Spiritum sanctum credimus : tres personas unius substantiæ, et unius divinitatis confitentes. Sabellii autem, et Photini, necnon Arii sectam, et si qua alia sunt, quæ contra regulam veritatis veniunt, condemnamus. Nicænæ autem synodi tractatum omni animi nisu ex tota fide servantes, amplectimur ; hunc enim tractatum scimus contra omnes hæreses invicta veritate oppositum.

IN LIBELLUM DE DIGNITATE SACERDOTALI ADMONITIO.

Non omnino perfunctorie hanc opellam dispicienti ambiguum non erit eam sancto Ambrosio suppositam fuisse : idque non solum quod habeat versionem Hieronymi, et senatores noscendos non lato clavo, sed chlamyde asserat, ut observat Blondellus (*De form. regn. Chr. cap. 7*) : at multo magis quod nihil contineat ab Ambrosii et ingenio et sæculo non alienum. Verumtamen in omnibus Operum sancti doctoris editionibus idem libellus locum obtinuit, et in scriptis etiam codicibus, si unum exceperis, præfixo Ambrosii nomine illustratur. Cum vero tantus sit eorum consensus in auctore pseudepigrafo, mirum est quanta sit eorundem in indicando Operis argumento varietas. Etenim cum tam frequentes occurrant in bibliothecis, ut in sola Vaticana quatuordecim invenire sit, fere totidem ejus leguntur inscriptiones, quot manuscripti. Alibi quippe titulus illi præfigitur, *Liber Pastoralis*, sive *De cura pastoralis* ; alibi, *De observantia episcoporum* ; modo, *De vita et ordinatione episcoporum, et Simoniaca hæresi* ; modo *Sermo de episcopis et sacerdotibus. De Apostolo in loco, ubi ait : Fidelis sermo, etc.* : nonnunquam, *Sermo de pastoribus* ; interdum, *Sermo de mysteriis* ; alicubi etiam, *De ordinatione episcopi per simoniam*. Sed ab aliis codex Ecclesiæ sancti Martialis apud Lemovices minus ab aliis recedit materiæ, quam auctoris significatione ; sic enim præfert : *Sermo Gilberti philosophi, Papæ urbis Romæ, qui cognominatus est Silvester, de Informatione episcoporum*. Hunc libellum ex eodem codice exscriptum Mabillonius noster pro sermone nondum vulgato, II parte *Analectorum* edi curavit, haud dubie nova illa deceptus inscriptione. Verumtamen in hoc bene meritus est de eruditis, quod primus illum sub auctoris hujus nomine in lucem misit. Omnia profecto et personæ et tempori satis congruunt (*cap. 1, sub fin.*). Episcopus enim ordinis sui viros ibi alloquitur, idemque sæculum labe Simoniaca maxime laborasse exploratum est. At nihilominus cum manuscriptus ille ab aliis omnibus non in sensu quidem, sed tamen in elocutione perpetuo dissideat, revocari potest in dubium verusne ejus auctor haberi debeat idem Silvester, an aliquis interpolator : quod nos lectorum judicio definiendum permittimus. Porro ex variis illis codicum manu exaratorum titulis abunde cognoscitur duo tractari hoc in Opere, scilicet (*cap. 2, 3 et 4*) episcopalem declarari amplificarique dignitatem, et (*cap. 5 seq.*) simoniæ crimen acriter impugnari. Cum vero idem tractatus in memoratis codicibus partim sermonis, partim libelli nomine inveniatur inscriptus, in controversiam forte venerit utrum vocabulum magis apte eidem conveniat. Fatendum quidem est in priori parte haud pauca esse, quæ sermonis speciem satis referant ; sed cum sub finem aperte nominetur libellus, ipsum inter libellos sive tractatus exhibere satius duximus.

(*Maurinorum Patrum Admonitionem reseccare nolimus ; at libellum ipsum, qui Gerberti est, Gerberto restitimus. Vide tom. CXXXIX, col. 169.*)